

Pagal SESV 218 straipsnio 11 dalį pateikta nuomonė

Pirma, dėl atgaminimo teisės, platinimo teisės ir teisės viešai paskelbti kūrinį apribojimų ar išimčių suderinimo reikia pažymėti, kad šios sutarties preambulės 12 konstatuojamojoje dalyje būtent nurodyta, kad tokiu suderinimu siekiama sudaryti geresnes sąlygas naudos gavėjams susipažinti su kūriniais ir jais naudotis. Be to, Marakešo sutarties 4 straipsnis nederina nacionalinės teisės aktų, kurie sudaro galimybes iš esmės palengvinti tarptautinę prekybą, nes susitariančiosios šalys turi plačią diskreciją įgyvendinti šį straipsnį, o iš šios sutarties 12 straipsnio matyti, kad ja nesiekiama uždrausti susitariančiosioms šalims nacionalinės teisės aktuose nustatyti kitų, nei šioje sutartyje nustatytų, išimčių ir apribojimų naudos gavėjų naudai ir nedraudžiama to daryti. Dar daugiau argumentui, kad iš intelektinės nuosavybės klausimus reglamentuojančių normų tik normos, reglamentuojančios neturtines teises, nepatenka į SESV 207 straipsnyje vartojamą sąvoką „intelektinės nuosavybės komerciniai aspektai“, negalima pritarti, nes taip būtų pernelyg išplėsta bendros prekybos politikos taikymo sritis ir prie jos priskirtos normos, kurios neturi specifinio ryšio su tarptautine komercine prekyba. Tokiomis aplinkybėmis negalima laikyti, kad Marakešo sutarties normos, kuriomis nustatoma atgaminimo teisės, platinimo teisės ir teisės viešai paskelbti kūrinį išimtis ar apribojimas, turi specifinį ryšį su tarptautine prekyba, dėl kurio jos būtų susijusios su SESV 207 straipsnyje nurodytais intelektinės nuosavybės komerciniais aspektais.

Antra, dėl Marakešo sutarties normų, reglamentuojančių prieinamos formos kopijų eksportą ir importą, reikia nurodyti, kad jos, be jokių abejonių, susijusios su tokių kopijų tarptautine prekyba. Vis dėlto vertinant šių normų ryšį su bendra prekybos politika reikia atsižvelgti į jų tikslą. Darytina išvada, kad šios sutarties 5, 6 ir 9 straipsniais konkrečiai siekiama ne skatinti, palengvinti ar reglamentuoti prieinamos formos kopijų tarptautinę prekybą, o pagerinti naudos gavėjų padėtį, sudarant jiems geresnes sąlygas susipažinti su kitose susitariančiosiose šalyse atgamintomis prieinamos formos kopijomis. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, prieinamos formos kopijų tarpvalstybinio keitimosi palengvinimas veikiausiai yra priemonė šios sutarties nekomercinio pobūdžio tikslui pasiekti, o ne jai priskiriamas tikslas. Be to, atsižvelgiant į Marakešo sutartyje numatyto keitimosi požymius, jis negali būti prilygintas komerciniais tikslais vykdomai tarptautinei prekybai.

Esant tokiai situacijai, vien aplinkybė, kad Marakešo sutartyje nustatyta tvarka gali būti taikoma kūriniais, dėl kurių vykdoma ar gali būti vykdoma komercinė veikla, ir kad tam tikromis aplinkybėmis ji gali turėti netiesioginį poveikį tokių kūrinių tarptautinei prekybai, nereiškia, kad ji patenka į bendros prekybos politikos sritį.

(žr. 70–73, 83–91, 100 ir 101 punktus)

2. Pagal SESV 3 straipsnio 2 dalį Sąjunga turi išimtinę kompetenciją sudaryti tarptautinius susitarimus, kai jų sudarymas numatytas Sąjungos teisėkūros procedūra priimtame akte arba yra būtinas, kad Sąjunga galėtų naudotis savo vidaus kompetencija, arba jei jų sudarymas gali daryti poveikį bendrosioms taisyklėms ar pakeisti jų taikymo sritį. Yra pavojus, kad valstybių narių prisiimtais tarptautiniais įsipareigojimais gali būti pažeistos Sąjungos bendrosios taisyklės ar pakeista jų taikymo sritis, kuriuo pateisinama Sąjungos išimtinė išorės kompetencija, jeigu tokie įsipareigojimai susiję su minėtų taisyklių taikymo sritimi. Tokiam pavojui konstatuoti nebūtina, kad sritis, kurioje prisiimama tarptautinių įsipareigojimų, visiškai sutaptų su Sąjungos teisės aktų reglamentuojama sritimi. Konkrečiai kalbant, tokie tarptautiniai įsipareigojimai gali daryti poveikį Sąjungos taisyklių taikymo sričiai ar ją pakeisti tuo atveju, kai jų prisiimama srityje, kurios didžioji dalis jau reglamentuojama šių taisyklių

Marakešo sutarties dėl geresnių sąlygų susipažinti su paskelbtais kūriniais sudarymo akliams, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turintiems asmenims sudarymas patenka į Sąjungos išimtinės kompetencijos sritį, nes visi joje nustatyti įsipareigojimai patenka į sritį, kurios didžioji dalis jau reglamentuojama Sąjungos bendrųjų taisyklių, ir kad šios sutarties sudarymas gali daryti poveikį šioms taisyklėms ar pakeisti jų taikymo sritį. Iš esmės Marakešo sutartyje nustatyta atgaminimo teisės ir viešo paskelbimo teisės išimtis ar apribojimas turi būti taikomi Direktyvos 2001/29 dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų

suderinimo suderintoje srityje. Tas pats pasakytina apie šioje sutartyje nustatytą importo ir eksporto tvarką, nes galiausiai ja siekiama leisti vienoje susitariančiojoje šalyje paskelbtas prieinamos formos kopijas viešai paskelbti ar platinti kitos susitariančiosios šalies teritorijoje be teisių turėtojų leidimo.

Atsižvelgiant į tai, kadangi valstybės narės negali priimti tarptautinių įsipareigojimų srityje, kurios didžioji dalis jau reglamentuojama Sąjungos bendrųjų taisyklių, ne per Sąjungos institucijas, net jeigu tarp tokių įsipareigojimų ir šių taisyklių nėra prieštaravimo, bet kuriuo atveju negali būti lemiama aplinkybė (darant prielaidą, kad ji nustatyta), kad Marakešo sutarties 11 straipsnyje nustatyta pareiga panaši į iš Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 5 dalies kylančią pareigą ar kad šios sutarties 4–6 straipsniuose nustatytos sąlygos savaime neprieštarauja šios direktyvos 5 straipsnio 3 dalies b punkte ir 4 dalyje nustatytoms sąlygoms.

Be to, nors tiesa, kaip matyti iš Direktyvos 2001/29 pavadinimo ir 7 konstatuojamosios dalies, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas autorių teises ir gretutines teises suderino tik iš dalies, pats savaime šis argumentas negali būti lemiamas. Iš tikrųjų, nors tarptautinis susitarimas, reglamentuojantis visiškai suderintą sritį, gali daryti poveikį bendrosioms taisyklėms ar pakeisti jų taikymo sritį, tai yra tik vienas iš atvejų, kai tenkinama SESV 3 straipsnio 2 dalies pabaigoje nustatyta sąlyga. Taip pat nors valstybės narės turi diskreciją naudotis galimybe nustatyti išimtį ar apribojimą asmenų su negalia naudai, ši diskrecija pagrįsta Sąjungos teisės aktų leidėjo sprendimu suteikti valstybėms narėms šią galimybę Direktyvoje 2001/29 suderintomis teisės nuostatomis, kuriomis užtikrinama didelė ir darni atgaminimo teisių, viešo paskelbimo teisių ir platinimo teisių apsauga. Tokiomis aplinkybėmis Direktyvos 2001/29 5 straipsnio 3 dalies b punkte ir 4 dalyje ne nustatytas minimalus autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos lygis, neturintis poveikio valstybių narių kompetencijai numatyti didesnę šių teisių apsaugą, o veikiau valstybėms narėms leidžiama nustatyti šių teisių išimtį ar apribojimą laikantis tam tikrų sąlygų. Be to, ši galimybė yra griežtai apribota Sąjungos teisės reikalavimų.

(žr. 102, 105–107, 112–115, 117–119, 121, 126, 129 ir 130 punktus)

3. Žr. nuomonės tekstą.

(žr. 108 punktą)